

zők, továbbá, hogy a felsőoktatás a diploma megszerzésének feltételeként szabja az államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítvány megszerzését, éppen elég motivációt jelent ahhoz, hogy az érettségizők többsége vizsgatárgyként válassza az idegen nyelvet. És akkor még nem szólnunk megváltozott politikai-gazdasági-társadalmi környezetünk önmagában is a nyelvismeret szükségességét sugalmazó hatásáról. (Egyébként éveken keresztül gyakorlatilag alig volt idegen nyelvből érettségi, a vizsgázók túlnyomó része már előbb megszerezte nyelvvizsga-bizonyítványát.) A másik megoldási lehetőség, hogy öt érettségi vizsgatárgy legyen kötelező, szűnjék meg a „kötelezően választható” kategória, és aki szeretne, hatodik vizsgatárgyként bármilyen – a megfelelő feltételeknek eleget tevő – tantárgyat választhasson.

c) *Sürgősen megoldandó feladat a szakfelügyeleti rendszer – megfelelő változtatásokkal történő – újraélesztése.* Az érettségi vizsga a kimeneti szabályozás eszköze – hangoztatjuk, de hogyan képzelhető el a közoktatási folyamatra való visszahatása? Hogyan érzékeli például egy általános iskolában dolgozó fizikatanár, hogy a záróvizsga követelményrendszerének szellemében végzi-e munkáját? A felkészítő folyamat eredményességéről csak a tanuló az érettségire „kísérő” pedagógus kap visszacsatolást: a középiskolai tanárok úgymond első kézből értesülhetnek alkalmazott módszereik eredményességéről, vagy eredménytelenségéről. De még ez sem teljesen igaz, hiszen egy lineáris felépítésű tanterv szerint folyó, de derékban kettészelt (rosszabb esetben felszeletelt) oktatásban, például a fizika tanításában, nehéz megtalálni akár a sikereket, akár a kudarcok forrását. Ha az eredmények rosszak – lehet „visszafelé” mutogatni. A középiskolai oktatás tömegessé vált, az már nem minősíti az általános iskolát, hogy hány tanulója folytathatja tanulmányait a középfokú oktatásban, de majdnem ugyanez a helyzet a középiskolák és a felsőoktatás viszonylatában is. *Nagy szükség lenne elismert, köztisztelőnek örvendő pedagógusok segítő-értékelő és közvetítő munkájára.* Nem hiszem, hogy a pedagógus-társadalom ne lenne képes demokratikus körülmények közt önmagából kiválasztani ennek a feladatkörnek az ellátására szakmailag és emberileg is alkalmas tagjait.

d) *A természettudományos tantárgyak oktatására számbatartó óraszámok csökkentését, mint elhibázott lépést felül kell vizsgálni, vissza kell vonni.* A fizika tantárgy esetében – megfontolt és átgondolt, széles körben megvitatott

tananyagcsökkentéssel párhuzamosan – legfeljebb olyan mértékű óraszámcsökkenést tartunk elképzelhetőnek, amely megőrzi minimálisan heti két tanórát az általános iskola felső három osztályában és a gimnáziumok mind a négy évfolyamán. A tananyag meghatározásánál pedig nem szabad „hiúsági kérdéseket” figyelembe venni: ha a természettudományos szemléletet, gondolkodásmódot jól illusztrálja, és egyben formálja, akkor inkább tanítsunk – mondjuk – 18. századi ismeretet, mintsem naprakészséggel kérkedve fizikaórán „ködevést” folytassunk. Természetesen, amennyire lehetséges, foglalkozni kell a modern fizika elemeivel is, de *ha a látásmódot, a problémák tudományos megközelítésének metodikáját átadva további tanulásra és önképzésre képessé tesszük a tanulókat, akkor már elértük a célunkat.*

Irodalom

1. LUKÁCS JUDIT: *Érettségi reform Magyarországon* – az OKI *Minőség – eredményesség – hatékonyság* címmel 2004 októberében rendezett szakmai konferenciáján elhangzott előadás; <http://www.oki.hu>
2. SINKA EDIT: *raportóri jelentése az OKI Minőség – eredményesség – hatékonyság* címmel 2004 októberében rendezett szakmai konferenciájának 5. vitafórumáról; <http://www.oki.hu>
3. VIDÁKOVICH TIBOR: *Kimeneti szabályozás, standardizált értékelés, feladatbankok, tesztbankok* – az OKI *Minőség – eredményesség – hatékonyság* címmel 2004 októberében rendezett szakmai konferenciáján elhangzott előadás; <http://www.oki.hu>
4. HORVÁTH ZSUZSANNA, LUKÁCS JUDIT: *A kétszintű érettségi vizsga* – Új Pedagógiai Szemle 2005/04
5. A tavaszi érettségi vizsgák tapasztalatairól az OKÉV vezetői által a regionális tájékoztatókon tartott előadások képanyaga; http://www.om.hu/letolt/okev/doc/ertsegi_dia_051117.ppt
6. *Interjú Pósfai Péterrel, az OKÉV főigazgatójával* – OFINFO, 2005, 5
7. *Az oktatási miniszter 10/2003. (IV.28.) OM rendeletének 1. sz. melléklete* – Magyar Közlöny 2003/43/II.
8. *Fizika érettségi vizsga általános követelményei* – az 1/2005. (I.21.) OM rendelettel módosított, egységes szerkezetbe foglalt 40/2002. (V.24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről
9. Az érettségiről tanároknak; <http://www.om.hu/letolt/kozokt/ertsegi2005/tanaroknak/fizika/>
10. GÁCS ANNA, RÉVÉSZ SÁNDOR: *A teve, mint víziló (Beszélgetés Magyar Bálint oktatási miniszterrel)* – <http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-teve-mint-vizilo>
11. *Európai kibívások a magyar oktatásban (Beszélgetés Sió Lászlóval, az Oktatási Minisztérium politikai államtitkárával)* – Új Pedagógiai Szemle, 2002. március
12. BAZSA GYÖRGY: *A Magyar Tudományos Akadémia a korszerű természettudományos közoktatásért* – Fizikai Szemle 53/3 (2003) 112
13. *Fizika 9–11. évfolyam tanterve* – Magyar Közlöny 2003/43/II.
14. TAKÁCS GÉZA: *Az iskola gondjai és a gondok nyilvánossága* – Élet és Irodalom, 49. évfolyam, 29. sz.
15. *A diákok tudásának és képességének mérése az olvasás, a matematika és a természettudomány terén* – <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=oeecd-diakok>

PÁLYÁZATOK

TUDOMÁNYOS KUTATÓI ÁLLÁS AZ RMKI BIOFIZIKAI OSZTÁLYÁN

Az MTA KFKI Részecske- és Magfizikai Kutatóintézet (<http://www.rmki.kfki.hu/>) Biofizikai Osztálya (<http://cneuro.rmki.kfki.hu/>) *batározott időre szóló állást hirdet.* A sikeres jelentkezőt tudományos kutatói munkakörbe veszi fel az Intézet.

Az állás EU-s pályázathoz kötött kutatómunkához kapcsolódik, melyben a konzorciumtagok AIDS-es betegek optimális gyógyszeresétését támogató szakértői rendszert fejlesztenek ki.

Bérezés a hazai kutatói bértábla szerint.

Elbírálási szempontok: statisztikai ismeretek • gráfelméleti ismeretek • információelméleti ismeretek • LINUX operációs rendszer ismerete felhasználói szinten • bioinformatikai alapismeretek • adatbányászati ismeretek

• angolnyelvtudás • programozási készség • munkabírás, terhelhetőség.

A rövid szakmai önéletrajzokat a következő címen várjuk: bazso@sunserv.kfki.hu és soma@sunserv.kfki.hu.

AZ ÖVEGES JÓZSEF DÍJ PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

A Magyar Nukleáris Társaság Elnöksége az iskolai fizikaoktatás kísérletes jellegének erősítésére és a kísérletező fizikatanárok elismerésére 2006 márciusában *Öveges József Díjat* alapított. A díjat iskolában oktató fizikatanárok nyerhetik el, az általuk benyújtott pályázat alapján. A Díj Alapító Okirata a következő címen olvasható az interneten: <http://www.reak.bme.hu/mnt/Ovegesdij>. Az Öveges Díj egy bronzból készült kisplasztika, a díj elnyerését tanúsító oklevél, valamint 2006-ban 100 000,- Ft egyszeri tudományos ösztöndíj. Ezúton hívjuk fel a fizikatanárokat, pályázzanak az órákon bemutatott (tanári vagy tanulói) kísérletekkel!

A pályázat tartalmi és formai részletei:

- Személyenként évente egy pályázat nyújtható be.
- A pályázatban leírt (egy vagy több) kísérlet egy témakörhöz tartozó legyen.
- Pályázni lehet megvalósított új kísérletekkel, illetve régi kísérletek korszerűbb megvalósításával, amelyek akár technikai (pl. számítógéppel támogatott kísérlet), akár didaktikai újdonságokat tartalmaznak.
- A pályázónak nyilatkoznia kell a pályázatban bemutatott kísérletek *eredetéről* és *újdonságtartalmáról* (saját ötlet, másnak az ötlete átdolgozva, megújítva stb.).
- Számítógépes *szimulációk* nem minősülnek kísérletnek.
- Nem lehet pályázni olyan készletekkel, kísérletekkel, amelyeket a pályázó korábban már gazdaságilag hasznosított (pl. kereskedelmi forgalomban kapható).
- A két példányban benyújtandó pályázatnak olyan részletes leírást (esetleg egyéb adathordozót, videót, CD-t stb.) kell tartalmaznia, amelynek alapján
 - a Kuratórium értékelni tudja a pályázatot a díj Alapító Okiratában részletezett szempontok szerint (lásd alább);
 - más fizikatanár kollégák képesek a kísérlet átvételére saját iskolájukban.
- A pályázat jelíges, ezért a pályázónak sehol sem szabad feltüntetnie nevét a pályázaton. A pályázathoz csatolni kell egy lezárt borítékot, amely kívül a pályázat jelígejét (kódját), belül a pályázó nevét és egyéb adatait tartalmazza. Ezt a borítékot a Társaság titkára bontja fel azután, hogy a Kuratórium az összes pályamunkát pontozta.
- A pályázat beadásával a pályázó egyben *hozzájárul* ahhoz, hogy

- neve és elért pontszámai felkerüljenek a Magyar Nukleáris Társaság által gondozott Öveges Díj honlapra;
- a Díj elnyerése esetén a pályázat(ok)ban leírt kísérletek közül a Kuratórium által arra alkalmasnak ítélték ugyancsak felkerüljenek az Öveges Díj honlapra, ahonnan szabadon letölthetők, és oktatási célokra térítés nélkül felhasználhatók lesznek.

A pályázat benyújtási *határideje*: 2006. október 15.

A pályázat benyújtási *címe*: *Szieberth Máté*, a Magyar Nukleáris Társaság titkára, BME NTI 1521 Budapest.

A pályázat jelíges jellege miatt a Kuratórium csak postán érkezett pályázatokat tud elfogadni.

A nyertes pályázónak a Magyar Nukleáris Társaság elnöke 2006. december elején az ünnepi közgyűlésen adja át az Öveges József Díjat. A pályázónak körülbelül 20 perces előadás keretében *be kell mutatnia* legérdekesebb kísérleteit, amelyek a Díj elnyeréséhez segítettek.

A pályázatok értékelése:

A pályázatokat a Társaság Elnöksége által felkért Kuratórium értékeli. A Kuratórium összetétele: elnök: *Sükkösd Csaba* egyetemi docens, tagok: *Görbe László* középiskolai tanár, *Jubász András* egyetemi docens, *Mester András* középiskolai tanár, *Rósa Géza* ny. tanácsadó.

Az értékelés szempontjai:

<i>Szakmai</i> tartalom	max. 20 pont
<i>Könnyű</i> iskolai megvalósíthatóság	max. 12 pont
<i>Újdonságtartalom</i>	max. 10 pont
Kapcsolódás a <i>modern</i> fizikához	max. 10 pont
Alkalmasság <i>tanulói</i> kísérletre	max. 10 pont
Kapcsolat <i>nukleáris</i> ismeretekkel	max. 8 pont
<i>Összesen</i>	max. 70 pont

A díjazott kiválasztása:

A pályázatra kapott pontok hozzáadódnak az előző években gyűjtött pontokhoz. Minden évben az a fizikatanár nyeri el a díjat, akinek *a pontversenyben a legtöbb pontja van*. Aki elnyerte a díjat, annak a pontjai nullázódnak. A következő években azonban továbbra is részt vehet a versenyben, pontokat gyűjthet, és a díjat ismét elnyerheti.

Budapest, 2006. március

Sükkösd Csaba
az Öveges Díj Kuratóriumának elnöke